

شماره: ۴۷۹۱۰/۲۰۰

تاریخ: ۱۳۹۰/۰۸/۱۴

پیوست



رئیس محترم موسسه تحقیقات / پژوهشکده / مرکز تحقیقات ملی
رئیس محترم مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی
رئیس محترم مجتمع / مرکز آموزش
موضوع: بخشنامه

سلام علیکم

احتراماً؛ با توجه به اهمیت و ضرورت انطباق مجموعه فعالیت‌ها با رویکردهای جاری دولت خدمتگذار، از جمله تولید ثروت در جامعه، ایجاد مزیت رقابتی مبتنی بر دانش فنی، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و ... و پیرو بخشنامه شماره ۹۵۵۱/۲۲۴ مورخ ۸۹/۰۲/۱۵ با موضوع تجاری‌سازی نتایج تحقیقات، موارد زیر جهت اقدام ابلاغ می‌گردد:

۱- کلیه مؤسسات، پژوهشکده‌ها، مراکز و مجتمع‌های تحقیقاتی و آموزشی ملی و استانی موظف به برنامه‌ریزی و اتخاذ تدابیر مناسب به منظور افزایش درصد طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی فناوری بنیان نسبت به کل طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی هستند. در شکل‌گیری پژوهش‌های مذکور، مذاقه بر انطباق دقیق و کامل تحقیقات با نیازهای واقعی و در اولویت صاحبان صنایع و بهره‌برداران الزامی است.

۲- کلیه مؤسسات، پژوهشکده‌ها، مراکز و مجتمع‌ها، موظف به حفظ حقوق مالکیت فکری فناوری‌ها و دانش‌های فنی حاصل از طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی بر اساس بند سه بخشنامه شماره ۹۵۵۱/۲۲۴ مورخ ۸۹/۰۲/۱۵ و نامه شماره ۱۱۴۶۹/۲۲۴ مورخ ۸۹/۰۲/۲۱ معاون محترم تحقیقاتی سازمان هستند. تاکید می‌نماید:

- مالکیت فکری فناوری‌های حاصل از طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی که با استفاده از نیروی انسانی، امکانات، تجهیزات و اعتبارات مؤسسات، پژوهشکده‌ها، مراکز و مجتمع‌ها انجام می‌شوند، متعلق به مؤسسات، پژوهشکده‌ها، مراکز و مجتمع‌های ذیربط می‌باشد.

- در مواردی که بخشی از نیروی انسانی، امکانات، تجهیزات و اعتبارات یک فعالیت علمی توسط مؤسسات، پژوهشکده‌ها، مراکز و مجتمع‌ها و بخشی توسط دیگر واحدها و اشخاص حقیقی یا حقوقی خارج از سازمان، اعم از دولتی یا غیردولتی تامین شده باشد (نظیر پروژه‌های تحقیقاتی مشترک یا خاص) و نیز در مورد آن دسته از فعالیت‌های علمی که در قالب اشتراک مساعی بین دو یا چند مؤسسه، پژوهشکده، مرکز و مجتمع انجام می‌شوند (چه در قالب پروژه‌های تحقیقاتی ملی و چه غیر از آن) و همچنین در موارد ناشی از تلفیق انواع پژوهش‌های مذکور (نظیر پروژه‌های تحقیقاتی ملی خاص مشترک)، عقد قرارداد جهت تعیین سهم هر یک از عوامل ذیربط از حقوق مالکیت فکری نتیجه حاصله، پیش از شروع فعالیت علمی، ضروری است.

- در مورد فناوری‌ها و دانش‌های فنی غیر قابل ثبت (بر اساس قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری، مصوب ۸۶/۱۱/۳ مجلس شورای اسلامی و آئین‌نامه اجرائی آن، مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۱ قوه قضائیه) و یا فناوری‌هایی که بنا به تشخیص بالاترین مقام مسئول، ثبت آنها به صلاح نباشد، رعایت اصول طبقه‌بندی اسناد و مدارک ضروری است.

- با عنایت به این مهم که انتقال فناوری و دانش فنی بر اساس ضوابط خاص و الزاماً متعاقب عقد قرارداد صورت می‌پذیرد، مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی، صرفاً اطلاعات فناوری‌ها و دانش‌های فنی ثبت شده را

از طریق پایگاه‌های اطلاعاتی خود در اختیار بهره‌برداران آنها قرار می‌دهد. در این خصوص همکاری نزدیک مؤسسات، پژوهشکده‌ها، مراکز و مجتمع‌ها، با مرکز مزبور جهت عدم درج اطلاعات فناوری‌ها و دانش‌های فنی ثبت نشده در پایگاه‌های اطلاعاتی، ضروری است.

- در صورت تشخیص مقام مجاز، ارتقاء انگیزه محققان در این مرحله، صرفاً بر اساس ضوابط جاری از جمله آئین‌نامه تشویق پژوهشگران صاحب اختراع، اکتشاف و نوآوری (مصوب هشتمین جلسه هیأت امانء سازمان به تاریخ ۸۷/۱۰/۰۴) ممکن است.

۳- با توجه به اینکه قریب به اتفاق فناوری‌های حاصل از طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی انجام شده طی سالیان گذشته، برای انتقال به صاحبان صنایع و سرمایه، نیازمند ارزیابی از جهات مختلف از جمله ارزیابی‌های فنی (قابلیت تبدیل به محصول تولید انبوه)، اقتصادی، زیست‌محیطی، اجتماعی و ... و نیز مطالعه بازار می‌باشند، برنامه‌ریزی و اتخاذ تدابیر مناسب برای ایجاد پایلوت، به منظور ارزیابی و توسعه آنها، از طرق زیر ضروری است:

- حمایت از شکل‌گیری شرکت‌ها و تعاونی‌های دانش‌بنیان بر اساس ضوابط جاری کشور و ارزیابی و توسعه فناوری‌های مذکور از طریق آنها. بدین منظور بهره‌مندی از ظرفیت فارغ‌التحصیلان مستعد و جویای کار بخش، موضوع تفاهم‌نامه منعقد شده بین این سازمان با سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی در تاریخ ۸۹/۱۲/۱۶ (ارسالی طی نامه شماره ۲۶۲۴۹/۲۲۴ مورخ ۹۰/۵/۵ معاون محترم تحقیقاتی سازمان) و استفاده از ظرفیت محققان بازنشسته، توصیه می‌گردد. ذکر این مهم نیز ضروری است که در صورت شکل‌گیری شرکت‌ها و تعاونی‌های مذکور توسط محققان شاغل در واحدهای تابعه و وابسته به سازمان، مذاقه بر مفاد بخشنامه شماره ۷۲۶۶۴/۲۲۴ مورخ ۸۹/۱۱/۴، موضوع شرکت‌های دانش‌بنیان الزامی است.

- ایجاد مراکز رشد تخصصی کشاورزی و منابع طبیعی به منظور ایجاد فضای مناسب برای استقرار شرکت‌ها و تعاونی‌های دانش‌بنیان بخش.

- برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مرتبط با موضوع چگونگی تولید، ارزیابی، توسعه، ارزش‌گذاری و انتقال فناوری و دانش فنی و نیز چگونگی ایجاد شرکت‌ها و تعاونی‌های دانش‌بنیان.

- استفاده از ظرفیت نهادهای دولتی دخیل در امر توسعه فناوری، از جمله معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، ستادهای توسعه فناوری‌های راهبردی، کانون‌های هماهنگی دانش و صنعت، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و ... برای ایجاد پایلوت فناوری‌های موجود.

- ایجاد ارتباط با صاحبان صنایع و سرمایه‌گذاران ریسک‌پذیر بخش غیردولتی، به منظور موصوف.

۴- متعاقب ارزیابی و توسعه، در تعیین ارزش فناوری‌ها و دانش‌های فنی، مذاقه بر مفاد ماده ۲ "دستورالعمل موضوع تبصره یک ماده ۴۴ آئین‌نامه مالی و معاملاتی در خصوص نحوه واگذاری موقت یا دائم (فروش) حق بهره‌برداری از فناوری و دانش فنی متعلق به سازمان" مصوب جلسه مورخ ۸۹/۹/۷ هیأت امانء و تبصره‌های آن (به ویژه تشکیل گروه کارشناسان خبره توسط هر یک از مؤسسات، پژوهشکده‌ها، مراکز و مجتمع‌ها) ضروری است.

۵- با توجه به اهمیت و ضرورت تکمیل فرآیند تبدیل ایده به محصول، کلیه مؤسسات، پژوهشکده‌ها، مراکز و مجتمع‌ها، موظف به اتخاذ تدابیر مناسب برای انتقال فناوری‌ها و دانش‌های فنی خود، متعاقب طی مراحل پیش‌گفته هستند. در این خصوص دقت نظر بر مواد ۳ و ۴ دستورالعمل مورد اشاره در بند ۴ نامه حاضر و توجه به این مهم که انتقال فناوری از طریق عقد قرارداد صورت می‌پذیرد، الزامی است.

- به منظور جلب حمایت‌های قضائی از قراردادهای مزبور، مد نظر قرار دادن مفاد قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری و آئین‌نامه اجرائی آن، به ویژه مواد ۵۱، ۵۳، ۵۲ آئین‌نامه در هنگام تنظیم قراردادها ضرورت دارد. بدیهی است در مورد فناوری‌ها و دانش‌های فنی ثبت نشده (غیر قابل ثبت بر طبق قانون و یا تشخیص مقام مجاز)، حمایت قضائی از قراردادهای انتقال فناوری، مانند سایر قراردادهای، بر اساس ماده ۱۰ قانون مدنی، مبنی بر اینکه قراردادهای خصوصی نسبت به کسانی که آن را منعقد نموده‌اند، در صورتی که مخالف صریح قانون نباشد، نافذ است، صورت می‌پذیرد.

- ضرورت ایجاد انگیزه بیشتر در دست‌اندرکاران تولید و انتقال فناوری و دانش فنی در مؤسسات، پژوهشکده‌ها، مراکز و مجتمع‌ها، ایجاب می‌نماید که اعطاء پاداش به افراد مذکور متعاقب انتقال دانش فنی، بر اساس مفاد مواد ۱ و ۲ دستورالعمل تشویق و ارتقاء انگیزه تولید درآمد اختصاصی، که در اجرای بند ج ماده ۵ دستورالعمل اجرائی بند ب ماده ۲۷ آئین‌نامه مالی و معاملاتی، به تصویب هیات امناء رسیده و در تاریخ ۸۶/۰۹/۰۳ ابلاغ شده، صورت پذیرد (پرداخت ۲۰ درصد از کل مبلغ حاصل از درآمد خالص به افرادی که در تحصیل آن درآمد دخیل بوده‌اند، متناسب با مسئولیت آنها، مجری و مسئول مستقیم ۵۵ درصد، سایر همکاران در اجرا ۳۰ درصد و تدارکات و پشتیبانی ۱۵ درصد).

۶- بازاریابی فناوری‌ها و دانش‌های فنی ناشی از انجام پروژه‌ها و طرح‌های تحقیقاتی در سطح صاحبان صنایع و سرمایه از اهم مواردی است که باید مدنظر مؤسسات، پژوهشکده‌ها، مراکز و مجتمع‌ها قرار گیرد. راهکارهای پیشنهادی عبارتند از:

- شرکت فعال در فن‌بازارهای ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی فیزیکی و مجازی.
- معرفی فناوری‌ها و دانش‌های فنی از طریق سایت مؤسسات، پژوهشکده‌ها، مراکز و مجتمع‌ها
- استفاده از خبرنامه‌های الکترونیکی، کاتالوگ و بروشورهای مناسب.
- استفاده از روزنامه‌های کثیرالانتشار و محلی
- در مورد بازاریابی فناوری‌ها و دانش‌های فنی، توجه به مفاد ماده ۳ "دستورالعمل موضوع تبصره یک ماده ۴۴ آئین‌نامه مالی و معاملاتی در خصوص نحوه واگذاری موقت یا دائم (فروش) حق بهره‌برداری از فناوری و دانش فنی متعلق به سازمان" مبنی بر اینکه "واگذاری حق بهره‌برداری از فناوری و دانش فنی متعلق به سازمان بر اساس مفاد مواد ۴۲ الی ۴۸ آئین‌نامه صورت می‌پذیرد" الزامی است.

جهانگیر پرهت
معاون وزیر و رئیس سازمان

